

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
“КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ**

НАКАЗ

16.05 2016 р.

Київ

№ 186

Про затвердження «Методичних
рекомендацій з розроблення освітніх програм»

На підставі рішення навчально-методичної комісії НаУКМА протокол № 15
від 11 травня 2016 р.

НАКАЗУЮ:

Затвердити «Методичні рекомендації з розроблення освітніх програм»
згідно з додатком.

Президент НаУКМА

А.А. Мелешевич

Віце-президент з науково-педагогічної роботи
(навчальна робота)

В.М. Ожоган

Начальник навчально-методичного відділу

О.О. Корольова

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З РОЗРОБЛЕННЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

Структура профілю освітньої програми, програмні компетентності та результати навчання

Загальна структура Профілю програми є наступною:

Загальна інформація (титул програми).

А. Мета освітньої програми.

В. Характеристика програми.

С. Здатність до працевлаштування та подальшого навчання.

Д. Стиль викладання.

Е. Програмні компетентності.

Ф. Програмні результати навчання.

Загальна інформація (титул програми)

Титул програми включає наступні реквізити:

1. *Повна назва кваліфікації мовою оригіналу.*

Доцільно включити назву кваліфікації англійською мовою (бажано – офіційний переклад). Треба переконатися, що вказана назва є такою ж, як у дипломі, Додатку до диплома, в акредитаційній інституції.

2. *Офіційна назва програми.*

Назва програми (спеціалізації) затверджена Вченою радою НаУКМА.

3. *Тип диплома та обсяг програми.*

Приклади типів – одиничний, подвійний, спільний. Обсяг указується в кредитах ЄКТС та в кількості років навчання.

4. *Навчальний заклад.*

У випадку спільних дипломів крім НаУКМА указуються всі вищі навчальні заклади (назва, країна, ВНЗ координатор).

5. *Акредитуюча організація.*

Указується назва організації, яка надала акредитацію даній програмі, та країна, де ця організація розташована.

6. *Період акредитації.*

Указується рік акредитації чи інституційної перевірки.

7. *Рівень.*

✓ За Рамкою кваліфікацій Європейського простору вищої освіти (РК ЄПВО) для бакалаврів: кваліфікації першого циклу, як правило передбачають 180 або 240 кредитів ЄКТС. За національною Рамкою кваліфікацій 6 рівень. За Законом України «Про вищу освіту» : перший (бакалаврський) рівень вищої освіти.

✓ За Рамкою кваліфікацій Європейського простору вищої освіти (РК ЄПВО) для магістрів: кваліфікації другого циклу, як правило містять 90 або 120 кредитів ЄКТС. За національною Рамкою кваліфікацій 7 рівень. За Законом України «Про вищу освіту» : другий (магістерський) рівень вищої освіти.

А. Мета освітньої програми.

Коротко (у двох реченнях) описується ціль освітньої програми, коротке резюме.

В. Характеристика програми

1.Предметна область (галузь знань). Якщо програма є мульти чи міждисциплінарною, то вказується перелік її основних компонентів та обсяг кожного компоненту у відсотках від загального обсягу програми.

2.Основне спрямування програми та спеціалізації. Наприклад: загальна вища освіта в предметній області (галузі знань), спеціалізації на вищих рівнях.

3.Орієнтація програми. Наприклад: академічна, професійна, дослідницька, прикладна.

4.Особливості та відмінності. Вказуються особливості програми, які відрізняють її від інших подібних програм (необхідність практики, стажування за кордоном, іноземна мова викладання, принцип LiberalArtEducation).

С. Здатність до працевлаштування та подальшого навчання

1.Здатність до працевлаштування. Коротко вказуються основні посади, місця роботи, професійні можливості, доступ до професійної або державної акредитації, сертифікації тощо. У випадку регульованих професій вказується відповідний титул/назва/звання та права із цим пов'язані. Бажане посилання на відповідну правову базу.

2.Подальше навчання. Указуються всі можливості для продовження навчання на вищому рівні вищої освіти.

Д. Методика викладання

1.Підходи до викладання та навчання.

Коротко (до трьох рядків) описуються основні підходи, методи та технології, які використовуються в даній програмі. Наприклад: студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемноорієнтоване навчання, навчання через лабораторну практику тощо.

2.Методи оцінювання. Наприклад: усні та письмові екзамени, практика, есе, презентації, проектна робота тощо.

Е. Програмні компетентності

У секції Е рекомендується вказувати від 8 до 15 компетентностей загалом. Бажано навести коментар кожної із компетентностей. Можлива додаткова внутрішня класифікація компетентностей (особливо спеціальних у залежності від спеціалізації).

Необхідно пам'ятати, що набір компетентностей повинен відповідати визначеному рівню освітньої програми (перший, другий чи третій цикли FQ-ЕНЕА), тут можуть використовуватися Дублінські дескриптори.

Компетентності слід описувати за видами: загальні (універсальні) та спеціальні (фахові). Для окремих освітніх програм, особливо у випадку

регульованих професій, поділ компетентностей на види не застосовується. Тоді це необхідно відзначити в описі програми.

1. Загальні компетентності.

Подається перелік загальних компетентностей (рекомендується вибирати їх із відомого списку проекту Тюнінг). Доцільно не просто переписувати їх, а подати в дещо розширеному вигляді з необхідними коментарями-доповненнями. При розробці освітньої програми бакалавра слід зазначити, що однією з пріоритетних компетентностей НаУКМА є вільне володіння українською та англійською мовами.

2. Спеціальні компетентності.

Подається перелік спеціальних компетентностей. При цьому доцільно використовувати загальноприйняті напрацювання (проект Тюнінг, матеріали QAA тощо). Це значно полегшить міжнародне позиціонування освітньої програми.

Г. Програмні результати навчання

Наводиться перелік основних Програмних результатів навчання (рекомендована кількість – від 15 до 20). При формулюванні Програмних результатів навчання рекомендується враховувати міжнародні зразки (формулювання), наприклад, розроблені в проекті Тюнінг. Набір програмних результатів навчання є однаковим для всіх студентів освітньої програми.

Якщо в країні передбачається наявність стандартів у вигляді набору обов'язкових (нормативних) результатів навчання, то програмні результати навчання як раз для цього найбільше і підходять.

При розробленні програмних результатів навчання варто врахувати, що:

- результати навчання характеризують те, що студент повинен продемонструвати після успішного завершення освітньої програми (демонстрація знань, умінь, здатності виконувати тощо);
- повний набір програмних результатів навчання виражає характерні особливості даної програми; якщо серед них є результати, характерні також і для інших програм, їх доцільно виділити окремо;

- обов'язково враховувати загальновизнані на міжнародному рівні опорні точки;
- варто проаналізувати рекомендації міжнародних агенцій забезпечення якості.

Формулювання програмних результатів навчання потребує наявності спеціальних навичок і може бути успішно здійснене лише командою викладачів. Воно потребує покрокової роботи та вироблення чітких критеріїв оцінювання сформульованого результату. Формулювання результатів навчання повинні бути:

1. Конкретними – забезпечувати достатній рівень деталізації, написаними зрозумілою мовою.
2. Об'єктивними – сформульованими нейтрально, уникаючи зайвої амбітності та суб'єктивності.
3. Досяжними – реалістичними з погляду часу та ресурсів, необхідних для їх досягнення.
4. Корисними – повинні сприйматися як такі, що відповідають рівню вищої освіти та вимогам/очікуванням громадянського суспільства.
5. Відповідними – відповідати кваліфікаційним вимогам.
6. Мати характер стандартів – визначати стандартні вимоги, які повинен досягнути студент.

Особливо важливою є мова формулювання Програмних результатів навчання, зазвичай формулювання повинне включати п'ять основних елементів:

- Активна вербальна форма (випускник продемонстрував здатність, може продемонструвати знання, демонструє спроможність).
- Зазначення типу результату навчання (знання, навички, інші компетентності).
- Тематична область результату навчання: спеціальні чи загальні, предметна область, особливі навички тощо.

- Очікуваний стандарт або рівень, який планується досягнути результатом навчання.

- Масштаб і контекст результату навчання.

Результати навчання мають також відображати відповідний їм тип навчальної діяльності. Тобто повинно бути відображено, чи результат навчання стосується засвоєння знань чи розуміння, чи механічних навичок, чи професійного становища. Назва результату навчання містить також інформацію про очікуваний рівень вивчення: ширину, глибину, складність.

Нормативні документи та використана література:

1. Закон України «Про вищу освіту»;
2. Постанова Кабінету міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій»
3. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації. /Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с. ISBN 978-966-243-208-4
4. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система. Довідник користувача/пер. з англ.; за ред.. д-ра техн.. наук, проф.. Ю.М. Рашкевича та д-ра пед.. наук, доц.. Ж.В. Таланової. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. – 106 с. ISBN 978-617-607-844-9